

Izhaja ob 4 jutraj.
Stane celoletno .. 240 K
mesečno .. 20
za sased. ozemlje .. 300
za inozemstvo .. 600
—
Oglaš se vsak mm višine
stolpca (68 mm) .. 2 K
mal oglaš do 30 mm
stolpca (58 mm) .. 1.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72

Upravišstvo:

Sodna ulica št. 6
Telefon št. 25Račun iz. pošt. št. ureda
št. 11.042.

Ljubljana, 23. septembra.

V Velikih Laščah se je včeraj nadaljeval proces, na katerem poskušajo klerikalna stranka doseči svoje vrste rehabilitacije z dokazovanjem, da med vojno niso bili vsi denuncijanti — klerikalci. Bivši sušteršček intimus, ribniški dekan Skubic, ki je kot prvi podpisal znani patriotski proglas narodnega izdajalca, se s pomočjo stigmatiziranega drja. Pegana trudi naprtiti dvema naprednjakoma madež denuncijantstva, češ, da sta ga avstrijski solateski ovadila kot srbofil.

Obravnavana naprednjaka sta pogmala klevetnika pred sodišče; dosegljivi potek procesa je pokazal, da Skubic sploh ni bil — nikdar denunciran. Glavna priča, tedanji praporščak Plemelj, ki je o takozvani ribniški aferi avtentično počen, ker je bil član preiskovalne komisije, katere je takrat vodil na ribniški dolini, naravnost zanika, da bi bila podana proti Skubicu kakšna ovadba; notar Smodej «mislil» (kakor poroča «Slovenec»), da se je govorilo «tudi o Skubicu», priča orožnik Tršan (katerega izpoved je «Slovenec» ravno v bistvenem delu zamolčal) je jasno povedal, da je edina priča, ki jo je on proti dekanu Skubicu od naprednih ljudi slišal, bila napadena proti pridigi tega duhovnika, ki je v cerkvi denunciral Sokole, češ, «tudi Sokoli so krivi svetovne vojne, oni so se bratili s Srbi v Beogradu». Orožnik Tršan je vedel, da takih priče pod Avstrijo ni bilo mogoče uradno obravnavati. Svetoval je pritožnikom, da tožijo dekana radi razvaljenja časti in s tem je bila zadeva zanj končana. Kako bi bil tudi mogoč avstrijski žandar nastopiti proti duhovniku, ki je smatral za svojo patriotsko dolžnost, da od države preganjane Sokole tudi s svoje strani denuncira ter jih ljudstvu predstavi kot povzročitelje krvave vojne! Priča Tršan se je skliceval na uradno tajnost le glede imen pritožnikov, češ, molčečnost je prva podlaga ugleda in zaupanja med ljudstvom. Koliko so vredne izpovedi gospe Smodejeve, izhaja iz izjave gospo. Plemelja, katero pričujemo na drugem mestu.

Razprava še ni končana. Rekviriral se bo dotični akt iz vojnega arhiva na Dunaju, skušalo se bo dobiti majorja Weiss, o katerem pravijo klerikalne priče, da je baje rekel, da sta gospoda Arko in Krizman vložila ovadbo proti Skubicu, proti kateremu se notabene nikdar nobena preiskava vodila ni!

O razpravi prinaša, kakor izhaja že iz zgoraj omenjenih dejstev, klerikalno časopisje povsem potrjena poročila. In medtem ko se klerikalni klevetniki z zvijačami in zavijanci brani ogorčene obtožbe, pišejo klerikalni listi članke, da se nahaja «JDS pred sodiščem», da je ribniška JDS denuncirala Skubica (in Škulja) «gotovo z odobrenjem centralnega vodstva v Ljubljani» in da je proces v Velikih Laščah že danes, ko se ni končal, «naravnost uničevalna sodba za JDS!»

Potek doseganja razprave je dokaj enak ravno nasprotno. Demokratiška stranka in demokrati ljudje so se v celi aferi obnašali ne le korektno, temveč naravnost vzorno. Ko je dekan Skubic raznesel, da sta gospoda Krizman in Arko denuncirala, je klerikalna organizacija JDS, katere člana sta omenjena gospoda, takoj sklenila, da se mora stvar razčistiti pred sodiščem. To priznanje je ušlo celo «Slovencu» iz peresa.

Skubic torej ni bil, kakor je že sedaj dognano, nikdar v nobeni preiskavi. Pač pa je vojaštvo zasledovalo takratnega kaplana Škulja, ne morda radi srbofilstva, temveč ker se je menda ogorčeno izrazil o počenjanju v ribniški dolini nastanjen madžarske solateske. Napredni ljudje so takrat storiili vse, da rešijo Škulja in član vojaške komisije gosp. Plemelj je s pomočjo svojih naprednih znancev potegnil izpod visile odličnega člana tiste stranke, ki bi bila takrat najrajše vse napredne ljudi spravila pred vojaška sodišča, prijatelja tistega gospo. da Skubica, ki je sredi krvočrne nemške — madžarske posadke v cerkvi s prstom kazal na Sokole kot zaveznike Srbov in povzročitelje vojne!

Dekan Skubic in njegov branitelj Pegan sta dva tipična zastopnika klerikalne stranke, ki si skuša pridobiti sedaj generalni pardon za svoja zločina med vojno. Sredi procesa, predno jih zadene, kakor smo prebrali, nova zaslišena obsodba, skušajo klerikalci oblatiti čisti čisti demokrat-

Prekmurske demonstracije pred ministrskim svetom

SPORAZUM O RIBOLOVU Z ITALIJO LE — STROKOVNJAŠKO MNENJE.

Beograd, 23. septembra. (Izv.) Danes popoldne se je vršila seja ministrskega sveta, ki je trajala od 16. do 19. ure. Ministrski predsednik Nikola Pašić je poročal o demonstracijah v Prekmurju povodom prihoda razmejitvene komisije za razmejitve Jugoslavije in Madžarske. Dognano je, da so se vršile demonstracije na prigorvarjanje madžarskih emigrantov, ki so tudi vodili demonstrante. Demonstranti se pritožujejo, da jim je vsled velike carine nemogoče prodaja žita; pritožujejo se dalje zaradi pomanjkanja zveze Prekmurja z notranjostjo naše države in z Madžarsko in zaradi pomanjkanja prenoja. Ministrski svet je s ozirom na demonstracije v Prekmurju sklenil, da naj minister vojne in mornarice stavi na razpolago zadostno število vojaštva, da bo delovanje razmejitvene komisije neovirano. Nato je ministrski predsednik Pašić po-

ročal, da so strokovnjaki za ribolov v Dalmaciji sklenili z Italijani nekaj sporazum o ribolovu na Jadranskem morju. Ugotovljeno je bilo, da se more ta sporazum vzeti samo kot nekako strokovno mišljenje pri sklepanju splošne trgovinske pogodbe med našo državo in Italijo, ne pa kot kosebno pogodbo.

Finančni minister Kumanudi je poročal o svojih ukrepih za zboljšanje naše valute. Nato je bil sprejet načrt uredbe o prometu z devizami in valutami, in sicer z neznatnimi izprememami.

Minister prosvete, Pribežević, je predložil poročilo o dijaških štipendijah. Sklenjeno je bilo, da se objavi imenik vseh dijakov, ki dobivajo državne štipendije.

Koncem seje je bilo sklenjeno, da se pripravi v ponedeljek v ministrskem svetu razprava o budžetih posameznih ministrstev.

Pašić se sestane z italijanskim zunanjim ministrom

RAZGOVOR O ALBANSKEM VPRAŠANJU.

Zagreb, 23. septembra. «Večer» poroča iz Beograda, da se smatra, da se bo g. Manzoni na sestanku z ministrskim predsednikom Pašićem dotaknil tudi vprašanja glede sestanka g. Pašića z italijanskim ministrom za zunanje stvari, Della Torreta, ker se

v Rimu o tem sestanku govori odkrito. Italija ima potrebo, da se o albanskem vprašanju sporazume z Jugoslavijo, ker je v zadnjem času naletela na Angleščem na odpor, ker so veliki angleški kapitalisti zainteresirani na albanskem vprašanju.

Posvetovanje demokratske stranke

Beograd, 23. septembra. (Izv.) Včeraj se je vršila v kabinetu notranjega ministrstva konferenca ministrov Pribeževića, Kumanudija, Kukoveca in Krizmana, kateri sta prisostvovala tudi še demokratske stranke Ljuba Davidović in dr. Voja Veljković. Razpravljalo se je o strokovnih aktualnih vprašanjih in vprašanjih, ki so v zvezi s političnim položajem. Končeno se je govorilo tudi o stališču, ki naj se zavzame na seji ministrskega sveta pri razpravi o ponudbi družbe Omium Srbije za gradnjo tvornice orožja v naši državi.

Nocoj se je vršil v Beogradu dobro obiskan sešatek demokratske stranke, na katerem sta poročala ministra dr. Kumanudi in dr. Kukovec. Sestanek, ki lahko velja kot nekaj uvod za glavni strankin kongres, je potekel vsekolzi zadovoljivo.

Vojvodinski radikalci proti Protiću

Beograd, 23. septembra. «Politika» poroča: Na včerajšnji konferenci vojvodinskih radikalcev je bil po daljši razpravi sprejet sklep, da se glavnemu odboru radikalne stranke v Beogradu pošlje zahteva, naj se portfelj notranjega ministrstva odstopi radikalcem, naj se agrarna reforma izvede, kakor jo pojmujejo vojvodinski radikalci in ravno tako tudi administrativna uprava v Vojvodini ter razmejitev v Baranji in Bački. Predlog urednika «Mitrovačke Srbije», naj glavni odbor ukrene vse, da bi se doseglo pomirjenje med Pašićem in Protićem, ni našel soglasnega odobranja. Zanimivo, da se je konferenca izrekla proti reviziji ustave, kakor jo zagovarja Stojan Protić.

ske stranke. Zaman se trudijo. Sramotnega madeža, s katerim so stigmatizirani, ne izbrise nobena žurnalistična umetnost. Kakor nekaj, tako je še danes v njih globoko vkoreninjen protinaradni duh in vse njihovo početje nosi pečat sramotnega nacionalnega izdajalstva. Danes ne morejo več v cerkvah denuncirati Sokolov kot povzročitelje vojne, zato pa zapirajo hrambe božje, ko hoče ljudstvo proslavljati spomin kralja Osvoboditelja, katerega ime je bilo v dobi trpljenja tolažilno upanje za njihovi žrtve.

O tem se bili akti sklenjeni že davno pred ribniškimi procesom. Razprava proti dekanu Skubicu in način, kako jo skuša zlorabiti klerikalno časopisje, je le ena, sicer velezanimiva, ilustracija znanih klerikalnih metod, ki so ravno tako podle, kakor je brezvestna klerikalna politika.

PROTIĆ NA POTOVANJU V SRBIJO.

Beograd, 23. septembra. (Izv.) Stojan Protić in Momčilo Ivančić odpotujeta jutri v Kruševac in Niš, da konfirirata tamkaj s prvaki radikalne stranke o svojem novem programu in jih pozoveta k vstopu v njuno skupino. Akopprav pričakuje, da bosta imela uspeh, ne toliko zaradi programa, ki ga zastopata, kolikor zaradi kampanje proti demokratom, izgleda, da bosta tudi v Nišu doživela veliko razočaranje.

NAKNADNA PRISEGA MINISTROV.

Beograd, 23. septembra. (Izv.) Ob 11. uri popoldne so bili zaprisoženi v predsedništvu vlade ministri dr. Spaho, dr. Karamehmedović, Krizman, dr. Kukovec in Uzunović.

DEBATA O IZVOZNIH ZABRANAH.

Beograd, 23. septembra. (Izv.) Na današnji dopoldanski seji zakonodajnega odbora se je nadaljevala načelna razprava o poročilu prve sekcije odbora o izmenah in dopolnitvah carinske tarife. Finančni minister Kumanudi je naglašal potrebo izpremembe carinske tarife in zahteval, da naj se vlada pooblasti, da sme izdati izvozne prepovedi brez sodelovanja finančnega odbora. Dr. Voja Veljković je zastopal stališče sekcije, da more vlada izdati izvozne prepovedi le sporazumno s finančnim odborom. V debato so posegli tudi poslanci Dulibić, Ljuba Jovanović, Ojonović, Kurbegović in dr. Žerjav. Večina je glasovala za predlog sekcije. Seja je bila zaključena ob 13. uri.

MINISTER PRAVDE V DALMACIJI.

Split, 23. septembra. Predenodajim je mestna občina priredila svečano večerjo v hotelu «Bellevue» na čast ministru Gjuričeviću. Navzoči so bili dr. Trumbić, Bian, ki, dr. Krstelj, namestnik Metličić in drugi. Predsednik občine dr. Tartaglia je nazdravil ministru, ki je odgovoril z zdravico, naj precvita glavno mesto Dalmacije. Davi je minister sprejel grofa Karolyja in češkoslovaškega konzula Hermana. Zatem je minister odpotoval v Makarsko, Metković, Dubrovnik in Kotar. Na povratku bo poseetil Trogir, Šibenik in Knin ter se bo preko Zagreba vrnil v Beograd.

AGRARNI ODBORI V SLOVENIJI RAZPUŠČENI.

Beograd, 23. septembra. (Izv.) Minister za agrarno reformo je razrešil vse agrarne odbore, ki so delovali na parceliranju veleposestev v Sloveniji.

Ultimat antante izročen Madžarski

ITALIJANSKO VOJAŠTVO NE BO INTERVENIRALO.

Pariz, 23. septembra. Agentura Havas javlja: *Poslaniška konferenca je madžarskemu pooblaščenju izročila noto v kateri se Madžarska pozivlje, naj Burško v kratkem izprazni, sicer bi bili zavezniki prisiljeni uporabiti prisilna sredstva.*

Beograd, 23. septembra. Presburo poroča iz Pariza, da je imel italijanski ministrski svet sejo, na kateri je

zunanj minister poročal o položaju, ki je nastal zaradi postopanja Madžarske v vprašanju zapadnomadžarskih županij. Minister je svojemu poročilu dodal, da zahteva Italija absolutno spoštovanje trianonske pogodbe, obenem pa je naglašal, da ne bodo v nobenem slučaju poslani italijanske čete v te županije, da bi igrale takaj vlogo evropskih orožnikov.

Ceška posreduje med Avstrijo in Madžarsko

SENZACIONALEN PREOBRAZ V BURŠKEM VPRAŠANJU.

Dunaj, 23. septembra. (Izv.) Danes dopoldne se je češkoslovaški zunanj minister dr. Beneš sestal v Hainburgu z avstrijskim kancelarjem dr. Schoberjem da posreduje v avstrijsko-madžarskem sporu zaradi zapadne Madžarske. Večerni listi poročajo iz diplomatskih virov, da je madžarska vlada pooblastila dr. Beneša, da stavi kancelarju Schoberju nov posredovalni predlog za rešitev spora med obojima državama. Po tem predlogu naj bi Avstrija odstopila Madžarski Sopronj z okolico, zato pa bi Madžarska odstopila Avstriji okoli 30.000 nemških kmetov v komitatu Wieselburg. Govori se dalje, da je dr. Beneš nastopil obenem tudi kot mandatar Jugoslavije. O svoji današnji konferenci z Benešem bo referiral avstrijski kancelar na jutrišnji seji zunanjega odbora. Današnja seja je bila proglašena za strogo zaupno in je bila takoj, ko se je zaznalo, da je bil danes izročen madžarskemu poslaniškemu odpravniku v Parizu ultimatum, odgojena na jutri dopoldne.

Dunaj, 23. septembra. (Izv.) O predgovornih današnjem sestanku dr. Beneša z avstrijskim kancelarjem Schoberjem, objavlja «Joewee» iz popolnoma zanesljivega vira iz Prage sledeče informacije: Ko je antanta po dolgem obnavljanju poslala Madžarski svojo prvo noto, v kateri je zagrozila z blokado, ako ne izpolni trianonske mirovne pogodbe, je Češko-slovaška po svojem pariškem zastopniku izjavila, da ne pričakuje od blokade nobenega uspeha, in da bo zato v slučaju, ako blokada v treh dneh ne bi imela uspeha, prisiljena, da intervenira v avstrijsko-madžarskem sporu z orožjem.

Istočasno je zahtevala tudi Jugoslavija energičnejši nastop antante proti Madžarski, dr. Beneš pa je obenem obvestil o

namerah svoje vlade Madžarsko s posebno noto. V tej noti je naglašal, da češkoslovaška republika v zapadno-ogrnem vprašanju sicer ni direktno zainteresirana, vendar pa pod nobenim pogojem ne more dovoliti, da bi se vnela ob njenih mejah kaka vojna. Pozval je madžarsko vlado, naj zato v osmih dneh izprazni Burško in jo izroči Avstriji, kakor določa to trianonska mirovna pogodba. Ako bi bil ta ultimatum brez uspeha, bi bila Češko-slovaška prisiljena k samostojnemu nastopu.

Madžarska vlada je nato takoj odpotovala v Prago svojega diplomatskega zastopnika, ki je vprašal dr. Beneša, ali namerava češkoslovaška republika nastopiti z orožjem. Dr. Beneš je odgovoril, da bo češka armada, ako madžarska vlada ne izpolni ultimata, prekoračila madžarske meje. V tem oziru da vlada med njo in Jugoslavijo popolno soglasje. Madžarski odposlanec se je nemudoma vrnil v Budimpešto in poročal svoji vladi o kritičnem položaju.

Odločni nastop češkoslovaškega zunanjega ministra je imel popolen uspeh. Madžarska vlada je bila prisiljena, da opusti svojo dosedanje odorno politiko in se sporazume na kak način z Avstrijo. Predvčerajšnjim je poslala madžarska vlada v Prago ponovno svojega posebnega zastopnika, da zaprosi dr. Beneša za posredovanje. Madžarska vlada je izrazila svojo pripravljenost da izprazni Burško in jo preda Avstriji, ako ji prepusti Avstrija Sopronj in okolico, za kar bi dobila madžarski komitat Wieselburg, v katerem je 30.000 Nemcev. Dr. Beneš je nato izjavil, da bo skušal v tem oziru posredovati in je v resnici za danes povabil avstrijskega kancelarja dr. Schoberja na konferenco v Hainburg.

GRŠKA PONUJA MIR.

London, 23. septembra. Kakor poročajo listi, namerava priti Gunnarist v London, da sporoči zaveznikom pogoje, pod katerimi bi bila Grčija pripravljena, skleniti s kemalisti mir.

NOVI BAVARSKI KABINET.

München, 22. septembra. «Korrespondenz Hofman» javlja: Na sinočnji seji deželnega zbora je ministrski predsednik grof Lerchenfeld predložil listo novega ministrstva. Lista vsebuje nastopna imena: Ministrski predsednik, minister za zunanje posle in pravosodni minister grof Lerchenfeld, notranji minister dr. Schweyer, minister za uk in bogocastje doktor Matt, finančni minister dr. Krausneck, poljedelski minister Wutzelhofer, minister za trgovino, industrijo in obrt Hamm, minister za socialno upravo Oswald. Bavarska osrednja stranka gima v ministrstvu nobenega člana ter izstopi iz koaliciije. Proti tej sestavi ministrstva ni bilo ugovorov od strani deželnega zbora.

STANJE NAŠE ZETVE.

Beograd, 23. septembra. Stanje seve in vpliv vremena na poljsko kulturo je v prvi polovici meseca septembra tole: Vreme je zmerno z malimi padavinami. Lepo vreme dobro vpliva na dozorevanje koruze sadja in grozdja. Pridelek koruze večinoma zaradi suše ne bo ugoden. Tobač je dober, ker je bilo vreme za dozorevanje povoljno. Repa in sladkorna pesa bosta dali dober pridelek. V vinogradih in sadnjakih se vrši trgatve. Trgatev bo dobra in pridelek bo izvrstne kakovosti.

Frankfurt, 23. septembra. (Izv.) Ravnateljstvo bandenske anilinske tvornice izjavlja, da se cenijo po najnovejših konstatacijah izgube na mrtvih od 400 do 600.

AKO NOČEŠ, DA SE ŽELEZNI-CE ZOPET PODRAŽE, PODPIŠI DRŽAVNO POSOJLO.

Zürich, devize: Berlin 5.87, Newyork 5.79, London 21.68, Pariz 41.30, Milan 24.00, Praga 6.80, Budimpešta 0.77, Zagreb 2.60, Bukarešta 5.30, Varšava 0.10, Dunaj 0.52, avstrijske žig. krone 0.37.

Dunaj, devize: Zagreb 873 — 877, Berlin 1697 — 1703, Budimpešta 266.5 — 269.5, Bukarešta 1635 — 1645, London 6855 — 6875, Milan 7550 — 7580, Newyork 1825 — 1829, Pariz 13.005 — 13.005, Praga 2117 — 2129, Varšava 80 — 82, Zürich 31.475 — 31.525. Valute: dolarji 1805 — 1809, levi 1235 — 1235, marke 1694 — 1700, funti 6890 — 6850, lire 7515 — 7535, dinarji 3470 — 3500, poljske marke 31.25 — 32.25, levi 1630 — 1640, švicarski franki 31.425 — 31.475, češke krone 2112 — 2118.

Praga, devize: Berlin 82.25 — 83.20, Zürich 1523.50 — 1536.50, Milan 361 — 363, Pariz 626.5 — 629.5, London 329 — 331, Newyork 88.50 — 88.90, Beograd 163.25 — 164.75, Bukarešta 78.50 — 79.50, Sofija 58.50 — 59.50, Dunaj 4.57 — 5.17, Varšava 1.40 — 2.00, Zagreb 40.10 — 40.90, Budimpešta 11.60 — 12.70. Valute: marke 82.50 — 83.50, švicarski franki 1507 — 1522, lire 358 — 360, franki 623.5 — 626.5, funti 327 — 330, dolarji 88.5 — 88.5, dinarji 159.25 — 160.75, levi 77 — 78, levi 57.5 — 58.5, avstrijske krone 4.57 — 5.17, poljske marke 0.90 — 1.50, madžarske krone 11.60 — 12.40.

Berlin, devize: Rim 444.55 — 445.15, London 404.80 — 405.60, Newyork 108.14 — 108.90, Pariz 768.95 — 768.25, Svica 1863.10 — 1866.90, Dunaj 9.23 — 9.27, Praga 126.10 — 126.40, Budimpešta 16.48 — 16.52.

DOMAČA BORZA na tretji strani.

Podpisujte državno posojilo

TRGOVCEM, INDUSTRIJALCEM IN
OBRTNIKOM!

Trgovska in obrtniška zbornica poziva trgovce, industrijale in obrtnike, da se v kar največjem številu in s čim večjimi vsotami udeležijo vpisa 7. državnega državnega investicijskega posojila. To veleva ne samo čut dolžnosti in ljubezni do naše države, ampak je tudi za samoposedi umevno smatrati, da posojilo podpisujejo pred vsem oni krogi, ki jim to posojilo v prvi vrsti pride v prid, saj je namenjeno za izboljšanje našega prometa, ki je na njeno poglavitno interesirano trgovina, industrija in obrt. S kar najobilnejšim podpisovanjem zatorej pokazite, da se zavedate važnosti in koristi tega posojila za državo in za Vas same!

Najbolje naložen denar!

Državno inv. posojilo nosi 7 odst. obresti

Seja višjega šolskega sveta

Ljubljana, 28. septembra.

Na začetku današnje seje višjega šolskega sveta se je razpravljalo o predlogu interpelacije kanonika Nadraba. V prvi je zahteval povzemanje nagrad za vernike. Sklenjeno je bilo naročiti predsedniku viš. šol. sveta, da napravi osnutek uredb o nagradah nadar za vse učitelje osnovnih šol. Na drugo interpelacijo v zadevi glasovanja, oziroma imenovanja g. Zemljanove v prejšnji seji odgovarja referent dr. Majcen ter utemeljuje pravilnost istega. Interpelant se z njegovim odgovorom zadovolji.

Imenovanja učiteljev.

Za nadučitelja na osnovnih šolah se imenujeta Potočnik Ljudevit v Storah, Gostinčar Franc pa v Zidanem mostu. Stalna učiteljska mesta se oddajo na osnovnih šolah: v Frankolovem Ignacij Pelehi in Marijani Požarjevi, v Ljubčani Simonu Petroviču, v Šmartnem v Rožni dolini Mariji Zolškovi, v Storah Marijani Potočnikovi, v Teharjih Josipini Simonšičovi, v Vojniku Miri Jankovič-Jurkovi, v Laškem Dragu Droleniku, na deški šoli v Trbovljah Miroslavu Sušniku, na Zidanem mostu Seljici Pšenčnik-Petrinčičevi, v Braslovčah Stefaniji Omadičevi in Alojziju Lušinu, v Polzeli Mariji Rojnikovi, na Belci Ani Kapas-Stihovi in v Gornjem gradu Ani Veniško-vi. Na okoliški šoli celjski se ustanovi stalna vsoporednica in se imenuje za definitivnega učitelja na tej šoli Valentin Stante. Učiteljica Josipina Drestvenšek se premesti v Lokavec.

Razširjenje osnovnih šol.

V trirazrednico se razširijo osnovne šole v St. Jurju pri Grosupljem, v St. Lovrenču (okraj Novo mesto), v Vodičah in v Farivasi. Dvorazredni šoli postanejo šoli v Gribljah in v Gornjih Sušicah. Štirirazrednice dobijo Stari trg v črnomelj-skem okraju in Rogatec. V šestrazrednico se poveča dekliška šola v Trbovljah, deška šola istotam pa v sedemrazrednico. Šestrazrednica postane tudi šola v Gorjah. Petrazrednice dobijo Vinica in trirazrednice. Pogojno se razširijo šoli v Boštanju in v Vel. Laščah, prva v pet, druga pa v šestrazrednico. Skoraj na vseh teh šolah se uvede nedeljen polničen pouk, da se na ta način prihrani zidanje drugega novega poslopija. Vse omenjene šole imajo zelo veliko število šolobveznih otrok. V Gornjih Sušicah n. pr. jih je v zadnjih treh letih obiskovalo en razred po 178 otrok. Zelo zanimivo je dejstvo, da se za razširjavo šol skoraj vsepovsod potegujejo z veliko vrnemo lokalni faktorji. V več krajih so se celo izrazili pripravljeni dograditi in razširiti obstoječa šolska poslopja. Po daljši debati je bilo končno sklenjeno razširiti še sedemrazrednici v Toplicah pri Zagorju in v Zagorju v osemrazrednici.

Potem, ko so bili sprejeti mnogoštevil-

tristi tega posojila za državo in za Vas same!

Trgovska in obrt. zbornica v Ljubljani.

Iz Trbovelj nam poročajo, da je on-dotna Posojilnica podpisala 200.000 K državnega investicijskega posojila. Dober in patriotični vzgled je dala imenovana posojilnica podeželskim posojilnicam in hranilnicam, posnemajo vredne že iz tega stališča, ker gre tudi za plodonosno naložbo razpoložljivega denarja. Posojilnice in hranilnice na deželi posnemajo!

Marihorska sokoška župa je podpisala 10.000 K državnega investicijskega posojila.

ni predlogi o sistemiziranju raznih nov učiteljskih mest ter upokojitvi 21 učiteljskih mest zaradi starosti in bolezni, je bil sprejet še predlog prof. Jerana, da naj se viš. šolski svet obrne na predsedstvo pokrajinske uprave s prošnjo, da naj nujno odpomore neznanosti stanovanjski bedi, v katere je obsojena cela vrsta profesorjev in učiteljev.

Ravnatelj Gums je končno predlagal, da se v vseh šolah proslavi spomin kralja Petra Osvoboditelja, ker se to ob obširnih ni moglo zgoditi. Učitelstvu naj se tudi naroči, da opozarja narod na patriotično dolžnost podpisovanja državnega posojila. Po sprejetju teh predlogov je zaključil predsednik dr. Bevk sejo.

Smrt kneza Eulenburga

«Frankfurter Zeitung» z dne 19. t. m. poroča: S smrtno kneza Filipa Eulenburga je končana zadeva, ki je dolgo vrsto let mučila nemško pravico. Knez Eulenburg, ki mu je bil mnogo let tudi bivši cesar zelo naklonjen in ki je vsled tega imel velik osebni vpliv, tudi potem, ko je že zapustil diplomatsko službo — ki je obstajala v praksi v tem, da je spremljal bivšega cesarja na njegovih potovanjih — je bil leta 1907, močno kompromitiran, ko je znani publicist Harden v svojem listu «Zukunft» javno izpovedal, da je Eulenburg moral zapustiti dvorne kroge, s katerim je bil ves čas v najintimnejših stikih. Prišlo je do procesa radi razhajanja časti, ki ga je vložil grof Kuno Meitke in v katerega drugi instanci je knez Eulenburg pod prisego tajil svoja homoseksualna nagnjenja. S tem pa si je nakopal zopet mnogo obtežljivega materiala, bil je osumljen krive prisige in vsled tega oddan v zapore.

Po osemnajstodnevni obravnavi se je razprava vsled obolevosti Eulenburga morala prekiniti. Eulenburg je bil pozneje proti kavelji na podlagi zdravniških izpovedi vsled trajajoče težke bolezni izpuščen na svoj grad Liebenberg, in je od takrat neprestano tam bival; vsled ponovnih izjav zdravnikov, da je bolan in da kot tak ne more k obravnavi in v zapore je ušel težki kazni, ki ga je čakala. Sedaj pa je najvišji sodnik dokončal proces njegovega življenja.

Glavna krivda naših slabih prometnih razmer je v pomanjkanju denarnih sredstev.

Glavna krivda našega slabega gospodarskega položaja je v naših slabih prometnih razmerah.

Državno posojilo se bo porabilo izključno za izboljšanje prometnih naprav.

teljstvo. Mestna občina nam je priredila v dveh gostilniških sobah okusno srbijansko pogoščenje, med katerim so se razvijali navdušeni objestanski govori, prepojeni domovinske ljubavi.

Popoldne smo si ogledali državno ekonomijo v Dobričevem, ki je bila ustanovljena leta 1852. Na njej goje 100 krav, 33 volov, 32 konj, 10 bivolov, 8 žrebet. Plemen je večina simentalско govedo, konji so arabski, angleški, angloaromanski, prasli jorkširski, svinje šumadijske, ovce krivoverske, perutnina je izumirala radi kolere. Zanimiva je dveletna telica, ki se ni teletila, a daje dnevno 6 l mleka, samo vsled tega, ker jo je sosedna tele vedno izsesavalo. Ekonomija obsega 500 ha zemljišča, ki na njem sade po 150 ha same turšice. Zemljo radi razsežnosti obdelujejo le z mnogovrstnimi stroji. Eno njiyo so pravkar orali z motornim plugom, v štrambah pa smo gledali še ostale oralne orjake. — Uradništvo nas je pogostilo v parku, Od se mu še poznajo sledovi barbar-skih Bolgarov. — Nočevali smo v pri- vatnih hišah. Na jutro smo si ogledali razsežno čiško-srbsko sladkorno to-varno, opremljeno z najmodernejšimi stroji. Oprava je nepreprečljiva vr- nosti. Tovarna predela dnevno 80 ya-

Po svetu

— Protifrancoške demonstracije v Milanu. Ob priliki spominske proslave bitke na Monte Tomba, je prišlo v Milanu do protifrancoških demonstracij. Proslave so je udeležila tudi francoska misija, občinstvo pa je izživalo Franco-ze ter demonstrativno klicalo le «E viva Italia!». Policija je aretirala nad 50 oseb. Zvečer so se demon- stracije ponovile, naka je policija zaprla ceste in aretirala zopet kakih 50 oseb.

— Deficit češkoslovaških železnic. «Čas», ki je v ozkih zvezah s pred- sednikom Masarykom, poziva v ne- kem članku upravo železnic na varnost. Kot pravi ta članek, je železniška uprava zaposlila 30.000 uradnikov več nego je bilo potrebno. Ako se odpusti to uradništvo, bi bil deficit državnih železnic, ki znaša 800 milijonov, zmanjšan za polovico.

— Protiboljševiška vstaja v Ukrajini. Po poročilih iz Varšave, se širi po celi Ukrajini upor proti sovjetski vla- di. Pred Kijevom je prišlo do krvave- ga spopada med uporniki in četami rdeče armade. Sovjetski vojaki so kr- vavo maščujejo, v soboto so ustrelili 380 oseb, od teh v samem Kijevu 38.

— Ameriška pomoč Rusiji. Ameriška pomožna misija je ustanovila v Petrogradu do sedaj 100 javnih ku- binj za prehrano prebivalstva.

— Španska ofenziva v Maroku. Iz Madrida poročajo: Službeni komunike- ji ne govorijo ničesar o kaki splošni ofenzivi. Operacije so omejene na lo- kalne akcije posameznih kolon. Neka- teri madridski listi poročajo, da so Mavri sami zapustili Nador in pustili na svobodo mnogo španskih ujetni- kov.

Politične beležke

— Najnovejša senzacija. Že nekaj časa sem funkcionira intimna entente cordiale med Peskovim listom in kleri- kalnim dnevnikom «Slovenec» in «Ju- goslavija» vzajemno izmišljujeta in ob- javljata politične in druge «novosti», ki bi utegnile škodovati demokratom. Ta vzajemnost je potrebna že radi te- ga, ker senzacija «Jugoslavije» nih- če ne verjame in si gosp. Pesek sam, brez pomoči svojih klerikalnih zavez- nikov, z njimi niti na svetlo ne upa.

Takisto pa je klerikalec mnogo po- magano, če jih žurnalistično podpira «napreden» list. Dogovorjena skupna taktika se posebno drastično kaže v najnovejši «senzaciji», ki sta jo več- raj objavila «Slovenec» in «Jugosla- vija». Naš list je, kakor se čitatelji go- tovo spominjajo, pred približno osmi- dni poročal, da je pokrajinska upra- va predložila ministru razpust ljub- ljanskega občinskega odbora, kar bi imelo seveda za posledico, da se volit- ev župana ne vrši, temveč da pride na magistrat komisar. To staro vest po- grevata sedaj «Slovenec» in «Jugosla- vija» ter jo na čelu lista servirata v pikantni omaki, da je pokrajinski na- mestnik v dopisu na ministra notranjih zadev «ostro obsodil dosedanje politič- no taktiko dr. Zorjave». Najbolj inte- resantno na tej izmišljotini je demo- kratično mišljenje, ki se v njej kaže. Gospod Pesek in gospodje klerikalci si predstavljajo kot mogoče, da pokra- jinski namestnik v službenem predlo- gu svojemu nadrejenemu ministru «ostro obsodijo politično taktiko» držav- nega poslanca in da se v službenih aktih vodi razprava o tem, ali je po- litika poslanca X. dosledna ali nedo- sledna! Oba lista sta seveda izvedela, da stojimo vled predloga pokrajinske uprave pred «preokretom». Gospodu Pesku, ki ima te dni razburljivo sanje, se povrh zdi, da je Pribičević (očitno radi tega, ker Peska ni potrdil) sa- mo še senca imena. Jutranja senzacija še muha enodnevnic ni mogla posta- ti. Že popoldne je namreč izšla služ- bena vest, da minister ni odobril pred- loga pokrajinske uprave (ki je po «Ju- goslaviji» dne 22. septembra «ravno-

kar» dospel v Beograd), temveč je od- redil novo župansko volitev.

— Ljubljana in Djakovo. Kakor smo včeraj javili, so jugoslovanski škofi prepovedali, da se na štiridesetdnevni spomin smrti kralja Petra po katoli- škikh cerkvah ne smejo vršiti nobeni zadušni obredi, češ, da je to sklenil ju- goslovanski episkopat in da je ta od- lok sporočil vladil zagrebški nadškof Bauer. To je objavil včerajšnji «Slove- nec». V včeraj semkaj prispelih osije- škikh listih pa čitamo sledeči razpis škofa Akšamovića v Djakovo. Objava. Svečenstvu biskupije bosansko - sri- jemske. Ovim naredbujem, da se pre- ma želji kr. vlade u Beogradu u subotu dne 24. rujna o. g. u 9 sati prije podne ima obaviti u svim župnim crkvama svečana žalobna komemoracija, kao i u stolnoj crkvi djakovačkoj na blagi spomen kralja Petra I. Velikoga pre- ma obredn kaa na dan ukopa. — Dja- kovo, 21. rujna 1921. — Akšamo- vić, biskup. — Torej djakovski škof Akšamović zapoveduje prireditve za- dušnih obredov po vseh cerkvah Sre- ma in Bosne, napoveduje svečano ža- lobno komemoracijo v djakovski stolni cerkvi. «Slovenec» pravi, da je sklep jugoslovanskega episkopata, da se ne vrše nobeni zadušni obredi po katoli- škikh cerkvah. Kaj djakovski škof Akšamović ne spada v takobenovani ju- goslovanski episkopat, ki trdi, da cer- kev in rimski papež ne dovoljujeta po- smrtnih obredov po umrlem kralju! Istočasno objavljajo osiješki listi, da se vrše danes po vseh katoliških cerk- vah v Osijeku zadušni obredi po umr- lem kralju! Ugotavljamo z globokim ogorčenjem, da se ljubljanski knezo- škofijski ordinarijat ni zavedal svoje patriotične dolžnosti, zato ponovno pozivljamo vse ljubljane, da se udeleže danes ob deseti uri štirideset- dnevnega parastosa za kraljem Osvob- oditeljem na trgu Tabor.

— Velik tabor Samostojne kmetij- ske stranke bo v nedeljo, 2. oktobra v Zalecu. Na taboru bo govoril med drugimi tudi minister Pucelj.

— Kake ljudi imamo v razmejitveni komisiji. Iz Prekmurja nam pišejo: Za člana razmejitvene komisije za Prek- murje je imenovan tudi odstavljeni gerent dolinjelendavski, gosp. Sever. Ta zaupnik naše vlade razume svoje delo tako, da pripoveduje zavednim Slovincem, da pripade Dolina Lenda- va z Lakoši in vso pokrajino do Do- brovnika isto sigurno Madžarski. Ta- ko se je izrazil z vso gotovostjo na- pram trgovcu gosp. K. v Dol. Lendavi in je seveda ta novica preplasila vse Slovence, opogumila pa Madžare, ki pripravljajo veliko demonstracijo, ko pride razmejitvena komisija. Take lu- di nastavljamo torej za člane komisi- je. Najboljše pri vsem je, da je bil Se- ver nedavno vled svoje nezanesljivo- sti kot regent občine Dol. Lendave odstavljen! Res radovedni smo, kdo je gosp. Severja spravil na to zaupno in važno mesto, ko se je že toliko sva- rilo pred tem gospodom. Zalevo ima sedaj v rokah vojaško oblastvo, ki bo, upamo, doseglo odpolkile tega čudne- ga zaupnika in sploh napravilo red, kajti do civilnih oblasti smo izgubili že davno vse zaupanje.

— Brata Buxton v Zagrebu. Iz Za- greba nam poročajo, da sta dospela tja iz Londona brata Buxton, znana an- gleška bulgarofila ter ustanovitelja in voditelja takozvanega balkanskega ko- miteta na Angleškem. Kaj hočeta v Zagrebu nisto povedala, pač pa sta se informirala pri raznih politikih, kako razpoloženje vlada v Hrvatski glede vprašanja zblizanja med Jugoslavijo in Bolgarijo. Brata Buxton sta konfe- rirala s socialnim demokratom Bukše- kom, Radičem in članom neodvisne skupine Čurčinom. Domneva se, da sta prišla v Zagreb po naročilu sofijske vlade. Bajje obiščeta tudi Beograd in Ljubljano, da se tudi tu informirata o razpoloženju proti Bolgarom.

— Kletve peskovega organa proti drju. PIRMAIERJU. Predsedstvo pokrajinske uprave ob- javlja, da je pokrajinska uprava sprilo očitkov, naperjenih v dnevniku «Jugosla- vija» proti vodji okrajnega glavarstva v Ptuj, vladnemu tajniku drju. Otmarju Pirkmaierju, odredilo poizvedbe. Kadar bodo zaključene, bo odločila o korakih, ki naj se ukrenejo zoper imenovanega uradnika, ako bi bil kriv, odnosno zoper njegove obdolževalce, če bi bil nedolžen. Dosedanje poizvedbe niso dale konkre- tne poviada za katerosikolibo discipli- narno odredbo.

K tej objavi bi bilo dodati, da se je na podlagi podobnih klevet klerikalnega časopisja poletil že vršila revizija urada s Pirkmaierja, ki je dala obrekovanemu uradniku popolno zadoščenje. Dr. Pirk- maier je takrat dobil pohvalni dekret. Peskov organ je pričel novo kampanjo proti drju. Pirkmaierju, ko je ta po na- logu pokrajinskega namestnika izvršil po- izvedovanje o moralni kvalifikaciji g. Peska. Famosno odprto pismo «15 Ptuj- čanov», katerih podpise redakcija «Ju- goslavije» potem ni mogla «naltiti», kle- vetniški govor gospodina Brandnerja, so značilni za to kampanjo, ki z namigava- nji in pozivi da «ljudstvo misli» «govori- se» hoče uničiti korektnega državnega uradnika. Pokrajinska uprava je stori- la prav, da je uvedla nove poizvedbe, ki bodo nedvomno razkrile obrekovalce. Da ji do sedaj ni znan niti eden slučaj, ki bi dal poviada za uvedbo disciplinar- ne preiskave, to na kraju komunikeja prav- ostro povdarja. S tem je stigmatiziral dosedanje kampanjo narodnih socialcev.

— Sentjakovski gledališki oder v Ljubljani. Florijanska ulica 27/l. Danes v soboto in jutri v nedeljo ob pol 9. uri zvečer veselo igra «Jesensko solnce» in burka «Kak- šen gospod tak sluga». Predprodaja vsot- nic v šenjakovski napredni knjižnici in pol ure pred začetkom predstave pri bla- gajni.

— Sentjakovski gledališki oder v Ljubljani. Florijanska ulica 27/l. Danes v soboto in jutri v nedeljo ob pol 9. uri zvečer veselo igra «Jesensko solnce» in burka «Kak- šen gospod tak sluga». Predprodaja vsot- nic v šenjakovski napredni knjižnici in pol ure pred začetkom predstave pri bla- gajni.

Prosveta

Gustav Šilih: Nekoč je bila jezera ... Dolinska bajka. V Ljubljani 1921. Založi- la «Učiteljska tiskarna» v Ljubljani. Str. 285. Cena vez. 50 kron. Naša skromna mladinska literatura je zopet bogatejša za lepo delo. Napisal ga je mlad učitel- umetnik, ki je bil v naši javnosti sicer še neznan, a se nam je predstavil s tem prvim nastopom prav lepo. Snov te «Do- linske bajke» je zajeta iz najstarejših čas- ov naše slovenske zgodovine, katere se je dotaknil v naši literaturi sedaj prvi Šilih, in je pripovedovana v zares ble- stečem slogu, z lepimi opisi, polnimi ba- melikejske lirike. Mladina, zlasti ona iz Sa- vinske doline, bo sprejela knjigo gotovo z največjim užitkom, zato jo toplo pripo- ročamo vsem, zlasti, ker je preskrbelo založništvo za najelegantnejšo opremo.

Slovenski institut v Parizu. Prejeli smo: Profesor A. Meillet, ki je po prerano umrlem Ernestu Denisu prevzel vodstvo Slovenskega instituta v Parizu, mi je poslal pismo naslednje vsebine: «Uprava Slovenskega instituta v Parizu se trudi, razširiti sredstva, ki so ji na razpolago za medsebojno spoznavanje Ju- goslovancev in Francozov. Dasi ima knji- žnica instituta že precejšnjo zbirko knjig,

Sport in turistika

Nogomet v Ljubljani. (Službena obja- va LNP.) V nedeljo dne 25. septembra se vrše na prostoru S. K. Sparta-Primorje sledeče prvenstvene tekine: ob 10. uri do- polodne rezervirani: Svoboda Moste, sodnik g. Milnar; ob 14.30 popoldne Ja- dran: Svoboda Ljubljana, sodnik g. Ke- pec. Takoj za tem Lask: Svoboda Mo- ste, sodnik g. Huš. Sodiška poročila in- rajo biti najkasneje v terek popoldne v sobi Sportne zveze. — Tajnik.

Kranj-Javornik-Sv. Jošt. Kranjska po- družnica Slovenskega planinskega dru- štva je dala na novo markirani pot Kranj- Javornik-Sv. Jošt, ki je sicer nekoliko daljša, toda zloženja in zelo priporočli- va. Ob vznožju gore, predno dospes v gozd, zavijejo na levo, namesto na desno mimo zidanega znamenja. Pot te pelje skozi lepo dišeče borove gozdove, pre- tretih dolgih zelenih travnikov in potem se začne vpenjati malo bolj strmo na- vzgor zopet skozi gozd. V Javorniku (iz Kranja petčrturi ure) se lahko oglasi pri Končevcu, kjer ti bodo prav dobro po- stregli. Iz vasi zavijejo na desno in v pol ure si na Sv. Joštu. R. P.

Naše šole

Mestni dekliški licej v Ljubljani. Rok za vpisovanje, sprejemne izpite, za priče- tek pouka itd. na vseh oddelkih zavoda je podaljšan do dne 28. septembra. Po- drobna navodila še sledijo.

Na realni gimnaziji v Celju se je letos uvedla ruščina kot prost predmet. Pri- glasil se je skoro ves sedmi razred.

Sokolski vestnik

«Ljubljanski Sokol». Pozivljamo član- stvo, da pomaga pri delu na telovadišču (Tivolj, dirkališče). Vsakdo, ki se čuti sposobnega za to delo, naj pride v nedel- jo ob 9. uri na prostor, kjer dobi navodi- la. Prosimo številne udeležbe. En dan dela in prostor je zopet uporaben za te- lovadbo! — Zdravo!

KLEVETE PESKOVEGA ORGA- NA PROTI DRJU. PIRMAIERJU

Predsedstvo pokrajinske uprave ob- javlja, da je pokrajinska uprava sprilo očitkov, naperjenih v dnevniku «Jugosla- vija» proti vodji okrajnega glavarstva v Ptuj, vladnemu tajniku drju. Otmarju Pirkmaierju, odredilo poizvedbe. Kadar bodo zaključene, bo odločila o korakih, ki naj se ukrenejo zoper imenovanega uradnika, ako bi bil kriv, odnosno zoper njegove obdolževalce, če bi bil nedolžen. Dosedanje poizvedbe niso dale konkre- tne poviada za katerosikolibo discipli- narno odredbo.

K tej objavi bi bilo dodati, da se je na podlagi podobnih klevet klerikalnega časopisja poletil že vršila revizija urada s Pirkmaierja, ki je dala obrekovanemu uradniku popolno zadoščenje. Dr. Pirk- maier je takrat dobil pohvalni dekret. Peskov organ je pričel novo kampanjo proti drju. Pirkmaierju, ko je ta po na- logu pokrajinskega namestnika izvršil po- izvedovanje o moralni kvalifikaciji g. Peska. Famosno odprto pismo «15 Ptuj- čanov», katerih podpise redakcija «Ju- goslavije» potem ni mogla «naltiti», kle- vetniški govor gospodina Brandnerja, so značilni za to kampanjo, ki z namigava- nji in pozivi da «ljudstvo misli» «govori- se» hoče uničiti korektnega državnega uradnika. Pokrajinska uprava je stori- la prav, da je uvedla nove poizvedbe, ki bodo nedvomno razkrile obrekovalce. Da ji do sedaj ni znan niti eden slučaj, ki bi dal poviada za uvedbo disciplinar- ne preiskave, to na kraju komunikeja prav- ostro povdarja. S tem je stigmatiziral dosedanje kampanjo narodnih socialcev.

— Sentjakovski gledališki oder v Ljubljani. Florijanska ulica 27/l. Danes v soboto in jutri v nedeljo ob pol 9. uri zvečer veselo igra «Jesensko solnce» in burka «Kak- šen gospod tak sluga». Predprodaja vsot- nic v šenjakovski napredni knjižnici in pol ure pred začetkom predstave pri bla- gajni.

Slovenski kmetje v Srbiji

Beograd, 19. septembra.

Na večer 17. septembra nas je pova- tila mestna občina v Nišu na večerjo v Sindeličevu kafano. Ob navzočnosti svečenštva, mnogih slovenskih častni- kov in številnih domačinov je nazdra- vil slovenski domovini in troedinemu narodu poslanec g. Mrmolja. V svojem govoru je naglašal ljubav napram srbskemu seljaku in grožnju vsem, ki se še danes upirajo pravemu ujedinje- nju in še vedno skušajo vznemiti med državljani neslogo, vodečo do razpada. Treba nastopiti proti njim brez vsake obzirnosti; naj se nas boje! Mnogi ostali govorniki so se bavili z zgodo- vino prešlih dni, nesrečnimi razmerami v zasedenem ozemlju, neodrešeni do- movini, vztrajnosti na potu do gospo- darske osamosvojitve itd.

18. t. m. smo se odpeljali z vlakom v Cuprijo. Na kolodvoru nas je po- zdravil «Sokol» in njegov naraščaj, na- kar smo se ob spremstvu mnogobroj- nega občinstva, med gromskim stre- ljanjem iz topov podali v mesto. ozal- žano z zastavami. Pred šolo nas je pozdravila šolska mladina in nje uč-

teljstvo. Mestna občina nam je prire- dila v dveh gostilniških sobah okusno srbijansko pogoščenje, med katerim so se razvijali navdušeni objestanski govori, prepojeni domovinske ljubavi.

Popoldne smo si ogledali državno ekonomijo v Dobričevem, ki je bila ustanovljena leta 1852. Na njej goje 100 krav, 33 volov, 32 konj, 10 bivolov, 8 žrebet. Plemen je večina simentalско govedo, konji so arabski, angleški, angloaromanski, prasli jorkširski, svinje šumadijske, ovce krivoverske, perutnina je izumirala radi kolere. Zanimiva je dveletna telica, ki se ni teletila, a daje dnevno 6 l mleka, samo vsled tega, ker jo je sosedna tele vedno izsesavalo. Ekonomija obsega 500 ha zemljišča, ki na njem sade po 150 ha same turšice. Zemljo radi razsežnosti obdelujejo le z mnogovrstnimi stroji. Eno njiyo so pravkar orali z motornim plugom, v štrambah pa smo gledali še ostale oralne orjake. — Uradništvo nas je pogostilo v parku, Od se mu še poznajo sledovi barbar- skih Bolgarov. — Nočevali smo v pri- vatnih hišah. Na jutro smo si ogledali razsežno čiško-srbsko sladkorno to-varno, opremljeno z najmodernejšimi stroji. Oprava je nepreprečljiva vr- nosti. Tovarna predela dnevno 80 ya-

gonov pese, urejena pa je tako, da bi predelala lahko tudi več tisoč vago- nov.

Okoli 9. smo se odpeljali med ra- destnimi vzlekli proti Beogradu z za- mudo 4 ur, ker je skočil pred nami vlak s tira. Gostilničar v Rajli bi si gotovo želel, da bi se večkrat prime- rila kaka taka nesreča, ki ne zahteva žrtev od potnikov samih, temveč le od njihovih žepov.

Na večer nas je v Beogradu pogosti- lo «Poljoprivredno društvo». Da govo- rov ni manjkalo, je samoobsebi umev- no. Naslednji dan smo si ogledali mu- zej, parlament, razredno loterijo i. dr., na večer pa se odpeljali proti Ljublja- ni. J. L.

Tisočak, naložen v državnem po- sojilu, ti nese letno 70 K obresti.

Tisočak, naložen v hranilnici, po- sojilnici ali banki, ti nese letno največ 40 K obresti.

Tisočak, ki ga držiš doma, ti ne prinese nič.

Naloži zato svoj prihranek v državno posojilo, za katerega jam- či država z vsem premoženjem.

Podpisu te državno posojilo!

Svečani parastos za kraljem Petrom Osvoboditeljem v Ljubljani. Danes, ob 10. uri dopoldne se bo vršil na Sokolskem telovadišču na Trgu Tabor pod milim nebom povodom 40-letnega pomen-dana svečani parastos za pokoj duše kralja Petra I. Osvoboditelja. Parastosu bo prisostvovala vlada in vsa posadka. Pozivljamo narodno čuteče občinstvo, naj se v čim največjem številu udeleži svečanosti.

Sokolji se udeležijo parastosa za kraljem Osvoboditeljem v kralju. Zbirajo se ob tri četrt na 10. na trgu Tabor.

Gremij ljubljanskih trgovcev poziva vse ljubljanske trgovce, da danes na štiridesetletni spomin smrti našega velikega kralja in osvoboditelja Petra I. zapro v znak žalovanja svoje trgovine in pisarne od 10. do 12. dopoldne.

Sprejemanje strank pri pokrajinskem namestniku gosp. Hribarju odpade danes radi cerkvenih svečanosti za blagopokojnim kraljem Osvoboditeljem.

Ameriški general pri Pašicu. V Beogradu je došel ameriški general Fisher, ki je bil za časa bojev na solunski fronti predstavnik ameriške rihovne komande pri srbski vrhovni komandi. General Fisher se hoče informirati o ustroju naše vojske, ki jo pozna iz solunske fronte kot eno najboljših armad. Ministrski predsednik Pašić je sprejel generala Fisherja v posebni kavčijenci, a minister vojne in mornarice mu je dal na razpolago oficirje iz generalnega štaba, da mu razložijo organizacijo naše vojske.

Naš poslanik v Pragi dr. Bogumil Vošnjak je po četrti meseca septembra nastopil svoje službeno mesto. Zaradi odsotnosti predsednika republike in ker se je moral udeležiti pogreba kralja Petra, minister dr. Vošnjak se ni imel prilike, da izroči svoje poverilne listine. Kakor poroča «Prager Presse», bo naš poslanik izročil svoje poverilne listine, čim se predsednik dr. Masaryk vrne v Prago s svojega potovanja.

Volitev ljubljanskega župana. Izredna seja novoizvoljenega občinskega odbora ljubljanskega, ki je bila na podlagi razpisov pokrajinske uprave za Slovenijo, z dne 11. avgusta 1921, št. 22.779 in z dne 10. septembra 1921, št. 26.321, sklicana za soboto, dne 17. septembra 1921 in se je morala radi odsotnosti treh občinskih odbornikov predložiti, vrši se prihodnjo sredo, dne 18. septembra 1921 ob petih popoldne v mestni dvorani. Dnevni red: Volitev župana.

«Uradna lista». «Uradni list» pokrajinske uprave za Slovenijo objavlja številki 115 naredbo ministra za socialno politiko o specialni inspekciji dela za prometna podjetja in dela za domačo in hišno industrijo za nedoletne delavce, na kar opozarjamo zainteresirane.

Izpremembe v državni službi. Absolventi pravnik dr. Amon Šraj je sprejel za konceptnega praktikanta v pripravljeno službo pokrajinske uprave za Slovenijo ter dodeljen v službovanje oddelku za notranje zadeve. Pri pokrajinski monopolni direkciji v Ljubljani so imenovani za začasnega praktikanta: Hugo Beltram, računski praktikant pri delegaciji ministrstva financ v Ljubljani; Fran Zalar, gimnazijski abiturient; Božidar Slanovec, absolvent srednje tehniške šole. Službi sta se odpovedala: dr. Fran Petek, provizoren uradni zdravnik v Slovenjgradu in avkultant dr. Ivan Pless v Mariboru. Trajno sta upokojena uradna slugi Peter Skaza pri davčnem uradu v Slovenjgradu in Franc Mešič, dodeljen kaznišni v Mariboru.

Imenovanja v državni službi. Rezervni podporočnik dobrovolje Anton Batagelj je imenovan za provizoričnega pomočnika komisarja železniške policije na Jesenicah, diplomirani veterinar Leopold Hribar za sekretarja petega razreda v kmetijskem ministru. Inženjer Josip Porenta, doslej v ministru za poljedelstvo in vode, je imenovan za inženjerja v devetem činovnem razredu pri gradbeni direkciji v Ljubljani.

Nov telefonski pravilnik. Ministrstvo za pošto in brzojav je izdelalo nov pravilnik, ki bo veljal za vse telefonske proge in bo v kratkem uveljavljen. Takse ne bodo povišane. Otvorile se bodo javne govorilnice z navadnimi ali avtomatičnimi aparati. Lastniki govorilnic bodo imeli pravico pobirati določene takse. Iz javnih govorilnic bo mogoče ekspeditirati tudi brzojavke.

Zakonski projekt o odvetniškem redu. Kakor smo že poročali, je minister pravde razposlal odvetniškim zbornicam projekt o izjednačenju odvetniškega reda. Za celo državo se vpeljuje odvetniški zbornice, in sicer najmanj pri vsaki apelacijskem sodišču. Odvetniška pripravna doba znaša 5 let, od katerih mora kandidat prevesti eno leto nepretrgano v sodniški praksi, najmanj tri leta pa pri kakem odvetniku v Jugoslaviji. Odvetniški izpit se more položiti po treh letih prakse, med katerimi mora biti eno leto sodnijske. Brez prakse in izpita lahko postanejo odvetniki izredni vsesolunski profesorji, ki imajo najmanj 10 let službe, predsedniki okrožnih sodišč, sodniki vseh višjih sodišč in redovni profesorji prava na vsesolunskih.

Izveti pa so oni, ki so iz državne službe odpušteni ali umirovljeni. Izvrševanje odvetniške prakse je svobodno po celi državi proti predhodni prijavi, odnosno odjavi pri pristojni odvetniški zbornici.

«Občinski častniki». Dopisni urad je včeraj vpeljal novo vrsto oficirjev: občinske častnike. Stvar ni tako opasna, kakor se zdi klerikalcem, ki že vohajo, da gre za nekako tajno armado gospoda Pribečevića. Dopisni urad le ni razumel, da «opštinski častniki» niso občinski častniki (oficirji), temveč občinski funkcionarji (uradniki).

Prvi absolventi jugoslovanske vojaške akademije. Iz Beograda poročajo, da bo konec tega meseca povišano v čin podporočnikov 300 absolventov vojne akademije v Beogradu. Ti absolventi so prvi jugoslovanski oficirji, ki prihajajo iz vojne akademije po našem osvobodjenju in ujedinenju.

Gojencem nižje šole vojne akademije. Komanda ljubljanskega vojnega okroga javlja, da se nastop I. letnika nižje šole vojne akademije odloga od 30. septembra na 31. oktober. Vojške komande se pozivljajo, da obveste o tem gojence I. letnika v svojem okrožju.

Naši oficirji na višji vojni šoli v Parizu. Kakor poročajo iz Beograda, se v ministru vojne in mornarice vrši te dni izbiranje oficirjev, ki se pošljejo na višjo vojni šolo v Parizu. Izberejo se oficirji, ki bodo imeli za to najboljše pogoje.

Slava legionarjev na italijanski fronti. «Prager Presse» se v posebnem članku spominja tretje obletnice zmage na Dosso Alto, pri kateri se je tudi šesta češkoslovanska divizija junosko borila skupno z zavezniki in je 33. njen polk aktivno sodeloval pri napadu. Pri predvčerajšnji proslavi v Pragi je polk defilirал pred generalnim vojnim inšpektorjem Macharjem in italijanskim vojnim atašejem polkovnikom Vecchiarellijem.

Ruski gardni kapetan, Vladimir baron Germanov-Rosenfeld, ki je bil svojačasno aretiran v Mariboru zaradi germanske propagande, je bil te dni izgnan iz naše države.

Iz ljubljanskega šolskega sveta. Na zadnji redni seji mestnega šolskega sveta v Ljubljani, so se izvršila imenovanja začasnega učitelstva na javnih mestnih ljudskih šolah pro 1921/22. Imenovani so: Za I. mestno deško ljudsko šolo: Alojzij Škrinjcar, Franc Belin, Marija Jegličeva, Franc Trost, Matija Trobej in Ljudmila Rapetova; za II. mestno deško ljudsko šolo: Viljem Deržaj, Ignacij Petje, Alojzij Mlekuž, Emilija Dolinarjeva, Angela Zorčeva in Danica Tavčerjeva; za III. mestno deško ljudsko šolo: Stefanija Čeh-Kijunova in Amalija Kalševa; za IV. mestno deško ljudsko šolo: Ivan Repovš; za V. mestno deško ljudsko šolo: Stanko Rapčič; za šestinsko deško ljudsko šolo: Pavel Herbst, Amalija Cepudrova, Rada Lukanova in Milena Peharjeva; za I. mestno dekliško ljudsko šolo: Ana Likozarjeva; za II. mestno dekliško ljudsko šolo: Karla Sinkovčeva, Zofija Peterlinova in Berta Valentova; za mestno pomožno šolo: Angela Vodecova in Marija Pirčeva; za mestno dnevno zavetišče Na prulah: Cirila Golševa in Viktorija Bratina; za dnevno zavetišče na II. mestni deški ljudski šoli, oziroma v Sv. Florjani ulici: Slavica Vencajzova in Marija Herenova.

Za razpisana učna mesta troje stalnih učiteljev srbohrvaščine na mestnih ljudskih in meščanskih šolah se stavi termin. Ceciliji Skubičevi, stalni učiteljici na II. mestni dekliški meščanski šoli, se izreče na lepo uspehi in z marljivim trudom prirejeni razstavi ženskih ročnih del ob zaključku šolskega leta 1920/21. pohvalno priznanje mestnega šolskega sveta. Prof. Fr. Jeran, ki je obdržaval ob koncu šolskega leta pedagoško-didaktične tečaje o metodiki računskega pouka v osnovnih šolah, ki se jih je udeležilo skoro vse učitelstvo osnovnih in meščanskih šol ljubljanskih na državni realki in pri sr. uršulinkah v Ljubljani in Škofji Loki, se je pripoznanje za izvanredno požrtvovalnosti in zelo uspešnega truda priporočil višjemu šolskemu svetu za pohvalno priznanje.

Peskova afera bo danes pred ptujskim sodiščem. K razpravi je povabilih, kakor čujemo, 36 prič, zasebni tožitelj je dal pozvati 26 ljudi, med njimi dr. Rybafa in posl. Deržiča, ki naj izpričajo, da ne poznajo nikogar, ki bi imel z njim nedovoljene stike in da tudi niso nikdar na njem opazili kaj podobnega. Takih prič bi mogel seveda gosp. Pesek najti v Jugoslaviji približno 13 milijonov. Kakor pripovedujejo narodni socialci, bo gosp. Pesek pripeljal tudi «pričo», ki bo pogrela prisojeno laž o 100.000 K. To je najbrž isti znanec gosp. Peska, ki je nekemu gospodu izjavil, da lahko priseže «na to ali na drugo stran». Druge priče naj povedo, da gre za zametanje z Jožetom Peskom. Spekulacija tožitelja gre za tem, doseči odgo-ditev razprave, da bi pridobil na času za novo beganje javnosti. Obtožben dokaz resnice se naslanja na priče, ki Antona Peska že mnogo let poznajo ter bodo izpovedale o njegovih konkretnih dejanjih. O poteku in izidu razprave bomo podrobno poročali.

Umri je v četrti popoldne v pokojni podružnici južne železnice g. Lovro Fatur v visoki starosti 89 let. Pokojni je bil oče g. centralnega nadzor-nika južne železnice dr. Aleksandra Fa-

tura in slovenske pisateljice gospodične Leje Faturjeve. Bil je blag mož tihga značaja in povod priljubljen. Pogreb se vrši danes dne 24. septembra ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti Rožna ulica št. 41. — Blag mu spomin!

Za pogorele v Klečah nam je izročila tukajšnja tvrda I. C. Mayer znesek 1000 kron, za kar ji v imenu pogorele izrekamo iskreno zahvalo. Znesek je odboru za nabiranje prispevkov za pogorele v Klečah na razpolaganje v našem uredništvu.

Diskusijski sestanek «Pravnikov» v Ljubljani. Diskusija o novem odvetniškem redu, o katerem je dne 22. septembra obširno poročal vsesolunski profesor dvor-ni svetnik dr. Milan Škerlj, se bo nadaljevala v soboto dne 24. septembra ob 5. uri popoldne v dvorani št. 79 pravosodne palače.

Krompir za mesto Ljubljano. Stranke se opozarjajo, da se začasno ne sprejema nobenih naročil več za krompir, da zamore mestni magistrat odpraviti dosedanja velika naročila. O nadaljnjem sprejemanju naročil se bo občinstvo pravočasno obvestilo. Cena krompirja je vsled valitih prevoznih stroškov 3,60 K za kilogram.

Volitev za cenilno komisijo za dohodnino. Prejeli smo: Gremij trgovcev, Zveza obrtnih zadrug, Zveza industrijev ter Društvo hišnih posestnikov — vsi v Ljubljani, so se združili na svojem sestanku, da postavijo za kandidata v cenilno komisijo za dohodnino sledeče gospode: Komisijski člani: Ivan Jelačin st., trgovec v Ljubljani; Alojzij Sušnik, trgovec v Ljubljani; Josip Medved, trgovec v Ljubljani; Iv. Rozman, čevlj. mojster v Ljubljani; Fran Kavčič, gostilničar v Ljubljani in Ivan Zakotnik, tesarski mojster v Ljubljani. — Namestniki: Ivan Korečan, trgovec v Ljubljani; Janko Lenassi, trgovec v Ljubljani; Fran Stupica, trgovec v Ljubljani; Adalbert Pučnik, krojaški mojster v Ljubljani; Josip Toni, mesarski mojster v Ljubljani; Josip Senica, mizarski mojster v Ljubljani. — Volitev se vrši v nedeljo, dne 25. t. m. od 7. ure zjutraj do 17. ure popoldne na Bregu št. 6. — Orke A—K volijo v I. nadstropju soba št. 1, L—R volijo v II. nadst. soba št. 3 in S—Z volijo v II. nadstropju soba št. 5. — Volitev bo osebna in ustna; le ne-doletniki in osebe pod varstvom morajo svojo volilno pravico izvrševati po zakonitih zastopnikih. S seboj naj prinese volilni plačilni naloge, ali pa kak drug dokument, s katerim se legitimirajo. Ker bo izid volitve za vse pridobitne sloje velike važnosti prosimo pa polnočestevilne udeležbe. Načelniki.

Gremij trgovcev Ljubljana okolica priporoča za volitev v davčno komisijo za osebno dohodnino za okraj Ljubljana okolica dne 25. t. m. naslednje člane: Fran Zebal, trgovec in posestnik v Rudniku; Josip Šporn, trgovec in posestnik v Malvasi; Rudolf Ruttner, trgovec in posestnik na Vrh-niki; Alojzij Javornik, mesar, gostilničar in posestnik v Lanišću; Fran Švil-gelj, industrijec na Bregu in Fran Sa-jovic, trgovec in posestnik v Medvo-dah. — Namestniki: Leopold Hudec, trgovec in gostilničar na Grosupljem; Anton Novak, trgovec in gostilničar v Štepanji vasi; Martin Setine, trgovec in posestnik na Vrhniku; Fran Sušter-sič, gostilničar v Zapužah; Fran Muha, trgovec in posestnik v Horjulu in Dra-gotin Novak, kamnoseški mojster v Podgori pri Št. Vidu.

Himen. Gospodična Olga Rakove, hčerka industrijalca in posestnika Rakove v Kranju, se je poročila s tamošnjim praktičnim zdravnikom dr. Božidar-rom Fajdlom. Bilo srečno!

Učiteljstvo mariborskih mestnih šol je položilo v četrtek prisego kralju Aleksandru in na ustavo.

Nov vodovod v Beogradu. Beogradska mestna občina se bavi z načrtom o nujno potrebnih novih vodovodnih instalacijah, ki so neodložljive zaradi naglega povečavanja Beograda. Sklenilo se je, da se takoj prične z gradnjo velikega rezervoarja za vodo-vod. Nadalje se je sklenilo, da se zgradi naprava za filtracijo savske vode v svrhu, da se bo savska voda zamogla rabiti za domače potrebe in eventualno tudi kot pitna voda.

Ogenj. V podstrežja Souvanove hiše na Mestnem trgu v Ljubljani je včeraj dopoldne nastal ogenj, ki so ga pa hitro zadušili. Zgorelo je nekaj miz in zaboj-jev.

Potkušen vlom. Dne 22. septembra ponoči so neznan tatovi vlomili skozi okno v trgovino Franca Greifa v Mariboru. Trgovce z usnem Greif je takoj zaslišal ropot in prižgal luč, nakar so vlomilci takoj pobegnili in mu napravili samo za 200 K škodo.

Požar v Št. Vidu nad Ljubljano. V četrtek ponoči je pričelo goreti gospo-darsko poslopje Valentina Jagra v Št. Vidu nad Ljubljano. Ogenj se je kmalu razširil tudi na sosednjo hišo št. 14. Požar je uničil obe poslopji, veliko dr. se-na in slame. Škoda je velika. Kako je nastal ogenj, še ni znano.

Viktor pri belem dnevu. V trgovino gospe Viktorije Strinje na Jurčičevem trgu v Ljubljani je bil včeraj med 12. in 14. uro izvršen vlom. Vlomilec je od-pri trgovino s ponarejenim ključem in si pripravil tudi že večji zaboj, v katerega je nameraval spraviti ukradeni blago. Bil pa je očitno v strahu in se mu zato načrt ni posrečil. Odnesel je seboj 8 parov moških in 2 para ženskih čevljev v vrednosti 7000 do 8000 K.

LETOŠNJA ŽETEV IN ŽITNE CENE.

Službenih in zanesljivih podatkov o usepu letošnje žetve doslej še nimamo. Pomanjkanje vsake sistematične organi-zacije poljedelske statistike nam jemlje upanje na zanesljivost onih podatkov, ki jih bodo «post festum» izdali državni uradi.

Pri presoji letošnje žetve se moramo zaradi tega nasloniti na privatne podat-ke, ki pa so lokalnega pomena in zasle-dujejo večkrat gotove tendence. Nekoliko bolj uporabne podatke dobimo od gos-podarskih društev v Zagrebu in Osijeku, ki kažejo od časa do časa več ali manj ob-jeektivno sliko (odvisno od objektivnosti njihovih izvestiteljev) stanja našega pol-jedelstva. Zadnje tako izvestje hrvatsko-slavonskega gospodarskega društva v Osijeku prinaša o letošnji žetvi sledečo oceno:

Z izjemo nekaterih redkih krajev ni bilo ves mesec julij nikjer v državi niti kaplje dežja, pri tem pa je vladala prava tropska vročina. Za žetev kot tako je bilo torej vreme prav prikladno, vendar silno nepovoljno za vse one rastline, ki so se še razvijale na polju. Vsa požetve-na dela so šla hitro od rok, strojno delo je pospeševala letošnja kratka slama.

Danes se da že točno presoditi uspeh letošnje žetve. Ozirom da dovolj razven v istočnih krajih Srema, Banata in Bač-ke; nekateri kraji v tem delu države bo-do komaj dali seme nazaj, o jarem prid-elu ne more biti niti govora. V ostalih krajih je količina ozimne povoljna, a ka-kovost je uprav izvrstna, ker tehta hl pšenice 70 do 80 kg. Ponekod zopet so imeli prvovrstno žetev. Niso redki gospo-darji, ki so se pohvalili s povprečnim pri-delkom od 13 do 15 q pšenice na kata-stralno jutro, nekateri celo s povprečno 20 q. Iz Slavovca (Vojvodina) so javili neverjeten uspeh, pridelali so povprečno 2845 kg na katastralnem jutru zemlje. Jari sadovi so obradili mnogo slabše in različno, tako da bo težko dobiti povpreč-nino. V onih krajih, kjer ozimlina ni bila mnoga vredna, so tudi jari sadovi slabi. Tam se obeta lačno leto.

Koruzno klasje je imelo malo zrna.

Žitna trgovina ni ostala stabilna. Cene so varirale in se še do danes niso umir-le. Prvi čas je stala trgovina pod dol-žnim tožb poljedelca. Blago se je zaradi tega dobro plačalo. Cena pšenici je bila sploščeta 950 do 1000 K za metrski cent. Čim bolj je žetev napredovala, tem bolj so se poljedelci hvallili z dobro žetvijo in s tem največ škodili samim sebi. Trgovci so naravno na to takoj reagirali in redu-cirali cene. Kjer je pšenica dobro rodila, je bila ponudba velika, ker so kmetje ra-bili denar za kritje stroškov. Razven te-ga so mnogi ljudje, ki so po agrarni re-formi dobili zemljo, a niso imeli prostora, kamor bi spravili svoj pridelek, po-nujali blago po nižjih cenah. Na ta način se je ponudba večala, med tem ko se je trgovec vzdrževal večjih nakupov. Kmet je v tej borbi popuščal in je cena pšenic iz prve roke padla ponekod na 800 K za cent.

Takratno razmerje med ponudbo in po-vpraševanjem ni odgovarjalo letošnji kva-liteti žetve. To se je pokazalo v teku zad-njih tednov. Cene so šle zopet kvšku. Mnogi kmetje so pri tem oškodovani za lepe stotake, ker so bodisi prisiljeni, bo-disi lahkomiščno forsirali vnovčenje svo-jega produkta.

Službeni kurzal list novosadske pro-duktno borze prinaša dne 19. t. m. slede-če cene: pšenica: bačka 77 specifične te-že za 100 kg 1028 K (zaključeno), banat-ska 79 specifične teže za 100 kg 1030 K (ponudba) 1015 K (povpraševanje), srem-ska 77 specifične teže za 100 kg 1050 K (zaključeno).

Reforme v carinski službi. Iz Beo-grada nam poročajo: Važen napredek je uvedba fakultativnega carinjenja po po-srednikih. Proti mali tarifi mora prijavo izdelati tudi carinski uradnik. Stvar se je dobro obnesla. Beogradska komora je posredovala v korist špediterjem, a ni uspela. Te dni je zakonodajni odbor v finančni sekciji sprejel revizijo naredb, ki se tiče carinske ležarine. Tarifa ležar-ine se stopnjuje v akali od 10 na 10 kg. Dalje se določuje, da pri sporih trgo-vec, ako v njem prodere, ne plača nobene ležarine. Upati je, da plenum zakonodaj-nega odbora kmalu sprejme te koristne reforme.

Zunanja trgovina naše kraljevine. V prvem četrtletju 1921 se je izvozilo iz naše države blaga v vrednosti 569.410.995 dinarjev, a uvozilo se je blaga v vred-nosti 1.014.002.750 dinarjev.

Mariborski svinjski sejum. Na se-jem, ki se je vršil dne 23. septembra je bilo pripeljanih 382 prašičev in 3 koze. Cene so bile sledeče: 6 do 8 tednov sta-ri prašiči 100 do 190 K, 8 do 10 tednov stari 155 do 260 K, 10 do 12 tednov stari 220 do 380 K, 3 do 6 mesecev 400 do 750 K, eno leto stari 900 do 1800 K, plemenske svinje kg žive teže 20 do 22 kron, svinje za klanje 27 do 30 K, koze komad 200 do 300 K. Prodala se je ako-ro vsa živina.

Poročilo o trgovini s poljskimi pri-delki. Zagreb dne 22. septembra: Zna-tnih sprememb o cenah ni, kupčijskih za-ključkov malo. Pšenica notira 1040 K postavno postaja vtovoritve, za pariteto Zagreb se doseže cena do 1075 K. Po koruzi ni mnogo povpraševanja, a zahteva se postavno eremsko postaja 820 do 890 K, dočim se v Zagrebu trči po

800 do 865 K. Oves se ponuja postavno Zagreb po 795 do 800 K. Za ri se zahteva franko Zagreb 890 do 900 K. Jedmen srbsko-macedonskega izvora v original-nem stanju notira 960 K postavno Za-greb, preštetano blago razmerno draž-je. Za pisani fižol se zahteva 960 do 980 K postavno postaja vtovoritve. Moka št. 0 notira 16.50 K z vrečami postavno Zagreb. Otrobi 580 K z vrečami postavno Zagreb.

Tvornica orožja pri Kraljevu. «Ju-tarnji list» poroča iz Beograda z dne 22. septembra: Sinoči je seja ministrske-ga sveta dovolila glavnima akcionarja-ma konzorcija «Omnium Serbe» sinu mi-nistrskega predsednika Pašića in bivše-mu ministru dr. Velizarju Jankoviću, da s pomočjo svojih prijateljev oenujeta ob kolenu reke Ibra blizu Kraljeva tvorni-co orožja. Tvornica se ima tekom ena-ga leta dograditi in začeti z obratom. Kot garancijo za izpolnitev teh pogojev bo položil konzorcij kavelj 6 milijonov francoskih frankov. Tvornica bo imela pravico oboroževanja naše vojske in iz-delovanja poljedelskega orožja. Tvornica sme brez dovoljenja države nišesar dobavljati inozemskim državam. Pri po-djetju bo udeležena država z 51 odst.

H koncu pripominja list, da se še ne ve, kakšno stališče bodo zavzeli k temu vprašanju strankni klubi. — Kakor nam poročajo iz Beograda, se je klub JDS začel o tem posvetovati v četrtek. Kakšno stališče zavzame napram tej zadevi, nam ta trenutek še ni znano. Drugi klubi se bodo posvetovali te dni.

Hitra prevoznja žvila iz Vojvodine v Svico. Iz Beograda poročajo: Da bi se v letošnji jesenski sezoni omogočil hitri in direktni izvoz sirovin vseh vrst na tuje trge, zlasti v Svico, je odredilo mi-nistrstvo saobraćaja, da železniška di-rekcija v Subotici pripravi dnevno po-sebni brzi tovorni voz za sočivje, sadije, jabea, zaklano ali živo živino, kakor tu-di za ostalo blago, ki se hitro skvari. V slučaju nakupljenja takega blaga, mora subotička direkcija uvesti za odpremo tudi izredne vozove. Popust carine za te vozove ni odobren. Kompetentni krogi smatrajo za potrebno, da tudi beograjska in zagrebška direkcija, nadalje glavni obmejni kraji uvedejo takšne tovrne vozove za živino in drugo blago.

Velika papirnica v Beogradu. Beo-graški industrijalec Vapa bo osnoval v Beogradu tvornico papirja. Tvornica bo dograjena v 7 mesecih in bo največja in najmodernejša na Balkanu. Njena no-tranjost bo obsegala 4000 kubnih me-trov prostora, imela bo posebni vodovod, a glavni stroj bo imel 1000 konjskih al.

Zaključek dunajskega velesejma. Cel-lokupni promet sejma izkazuje 30 mili-jard a. K. Spomladi 1922 nameravajo pri-rediti pomladanski sejem.

Češki hmeljski sejum. Iz Zateca poroča-jo z dne 20. t. m.: Živno-koncern je na-kupil danes na deželi nekaj hmelja razne kakovosti po 6200 K. Od tega nepriča-kovanega dogodka si obetajo oživiljenje kupelje. Tudi druge trdvice so nakupi-le nekaj manjših partij slabšega hmelja po 5600 K, a dobrega po 6500 K za 50 kg.

Borza

Zagreb, devize: Berlin 201 — 205, Bukarešta 202 — 208, Milan izplačilo 680 — 685, šek 860 — 865, London 790 — 800, Newyork šek 209 — 211, Pariz 1500 — 1545, Praga 250 — 265, Dunaj 12.30 — 12.70, Budimpešta 28.50 — 29.50, valute: dolarji 205 — 208, avstrijske krome 14.50 — 15.50, rublji 16 — 18, napoleoni 610 — 630, marke 198 — 204, lire 870 — 880.

Banka za Primorje 765 — 790. Trg. obrova banka 240 — 245. Hrv. eskomptna banka 690 — 695. Jadranska banka 1050. Jugoslovenska banka 495 — 502. Ljub. kreditna banka 850 — 850. Narodna banka 525 — 530. Prašedionca 5200 — 5250. Rečka pučka banka 410 — 411. Srpska banka 700 — 705. Goranin 600 — 630. Gutman 1500. Nar. šumska industrija 575 — 600. Našička industrija drva 500 — 540. Slavonija 575 — 595. Trbov. premog. družba 800.

Beograd, valute: dolarji 52.40, leji 52, levi 87, avstrijske krome 8.00, deviz-e: London 199, Pariz 375, Praga 63.50, Dunaj 3.19, Berlin 50.25, Solun 230, Mi-lan 225.

Vremensko poročilo

Ljubljana 806 m nad morjem.

Dan	Čas opazovanja	Temperatura v m	Temperatura v m	Vetrovi	Nebo	Podatki v m
28. sept.	7. 14. 21.	7. 74.4 6. 71.8 11. 74.3 2. 74.6 12. 74.6	11. 8 19. 1 12. 8	sl. vzh. al. svzh.	obl. v. jasno	5.6

Srednja večerajšnja temperatura 12.4, nor-malna 13.8. Vremenska napoved: lepo, toplo vreme. Solnce zahaja ob 5.48, zahaja ob 17.55.

Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra». Odgovorni urednik Mit. E. Jelenc.

Liberalno denuncijantstvo pred sodiščem

V razčiščenje afere, o kateri je "Slovenec" poročal včeraj v nasprotju z resnico, podajam kot ena glavnih prič sledeče pojasnilo:

Kot edini Slovenec artiljerijske komande v Brixlegg na Tirolskem (katere komandant je bil inspicijent vseh artiljerijskih grup Avstrije), sem bil pozvan od AOK brzojavno kot tolmač v Ribnico k takozvani Škuljevski aferi. Komandant artiljerijskega oddelka, ki je bil v letu 1918 nastanjen v Ribnici, major Weiss, je na AOK poslal proti Škulju ovadbo, v kateri ga dolži, da nastopa proti vojaštvu, ki je bilo takrat nastanjeno v ribniški okolici, in da hujša ljudstvo. O dekani Škubicu v ovadbi sploh ni bilo govora. Ovadba sama tudi ni navajala nobenih konkretnih dejstev, temveč je bila tendenciozno pobarvana in se je sklicevala na notarja Smodeja in na župana Mrharja, češ, da oba vesta o stvari mnogo povedati. Ovadbo sem videl in čital. Pri njej ni bilo nikakršne pismene izjave proti Škulju od nobene strani in torej tudi ne od Francea Križmana in Ivana Arkota. Pač pa sem iz besed svojega komandanta spoznal, da je zadeva za Škulja zelo nevarna, posebno ker mi je komandant izjavil, da ima od AOK ukaz, naj vsakega proti Škulju nabere zadosti dokazilnega mate-

rijala. Najprej sem dobil od oberstlahtnanta bar. Klingspora, ki je vodil komisijo, ukaz, naj zaslišim, in sicer tajno, notarja Smodeja, ne da bi se ta zavedal, da ga zaslišujem. Po ukazu sem se pri notarju Smodeju, ki je moj daljni sorodnik, v Ribnici informiral. Pravil mi je, da je Škulj v Ribnici zelo nepriljubljen zaradi velike strankarske zagrizenosti, in da je splošna želja, da ga premeste iz Ribnice. Dobil sem točen vtis, da se v Ribnici ni nihče zavedal dalekosežnih posledic, ki bi jih moglo imeti nepremišljeno evakvanje o Škulju napram vojaškim funkcionarjem. Notar Smodej mi ni vedel o Škulju povedati ničesar drugega, kakor neko zadevo o neki kravi kupčiji. Jaz sem nato resno opozoril notarja Smodeja in mu svetoval, naj se za svojo osebo vzdrži vsake izjave napram vojaštvu kakor tudi napram svoji rodbini. Na to sem se po nasvetu notarja Smodeja napotil k sodnemu nadsvetniku g. Mejaču, katerega je g. notar označil kot zavednega in zanesljivega človeka in ga o Škuljevski zadevi previdno informiral ter mu poročal, s kakšno nalogo sem poslan v Ribnico.

Ko sva se z g. Mejačem do dobrega spoznala in drug drugemu zaupala, sem mu priporočil, naj Škulja na kakršenkoli način obvesti o preteči mu nevarnosti, ker jaz kot član komisije ne morem riskirati, da ga sam opozorim, ko ga niti ne poznam. Domenila sva se, da bom jaz na predviden način potem notarja Smodeja

informiral nadsvetnika Mejača o nadaljnjih dogodkih, posebno o proti Škulju napramen obsežnem materijalu, da se bo Škulj znal braniti. Na moje inicijative je priredila gospa notarja Smodeja včeraj za preiskovalno komisijo. Pri tej večerji sem natančno razporedil goste tako, da sem moral slišati vse izjave barona Klingspora in majorja Weissja ter vseh drugih prisotnih, kar sem posebno pazil na vse, kar se bo govorilo. Vem točno, da se je o Škulju govorilo le par besed, o Škubicu pa prav nič, tako da njegovo ime sploh ni bilo izgovorjeno.

Zaslišali nismo v Ribnici nobene druge osebe več in zlasti ne Arkota in Križmana, ki s celo zadevo sploh nimata opravka. Glede majorja Weissja je izjavil moj komandant (Klingspor) sam: "Der Kerl ist ein Mordstepp."

Kot član komisije sem jaz moral biti točno informiran o vsem, kar se je o stvari govorilo, o celotni poteku preiskave in za vse osebe, ki so imele z njo kakršenkoli stik. Vrh tega sem bil na stanovanju skupaj s komandantom Klingsporom v isti sobi. Dalje sem bil vedno in brez izjeme prisoten vsakokrat, kadar je major Weiss referiral komandantu preiskovalne komisije, in vem pozitivno, da Arko in Križman nista bila nikdar imenovana. Pač je bil informator, obtežen za Škulja, docela druga oseba. O Škubicu pa se, kakor že povedano, ni sploh nič govorilo niti se ni vodila proti njemu ni-

kakršna preiskava.

V Ribnici sem se iz obnašanja g. notarja Smodeja in nadsvetnika Mejača preprčal, da so ribniški naprednjaki ščitili Škulja, ko so spoznali resno nevarnost, ki mu preti, čeprav jim je bil kot političen nasprotnik nepriljubljen. S tem so vršili svojo narodno dolžnost.

Afera Škulj se je srečno končala s tem, da je bombastično, neobjektivno in v mnogih točkah izmišljeno poročilo komandanta Klingspora obležalo pri AOK v Badnu na intervencijo katoliških dvornih brogov brez posledic.

SLAVKO PLEMELJ,

mestni tržni nadzornik.

Ljubljana, dne 23. septembra 1921.

Svarilo izseljencem v Ameriko

Po razpisu ministertva za notranje zadeve je opozoril ameriški konzulat v Beogradu na sledeča določila novega ameriškega zakona o naseljevanju v Zedinjenih državah:

Novi zakon o naseljevanju v Zedinjene države je stopil v veljavo dne 3. junija 1921. Ta zakon določa za izseljence iz naše kraljevine letni kontingent 6405 oseb. Vsak mesec se lahko naseli kvečjemu 20 odstotkov letnega kontingenta, dokler ne bi bilo izčrpano vse število. V

kontingent se štejejo vse osebe, ki so rojene v območju sedanje kraljevine Srbije, Hrvatov in Slovencev brez ozira na narodnost in državljanstvo.

Ugotovljeno je, da je prekorajlo število izseljencev iz naše kraljevine v Zedinjene države leta 1920. 20.000 oseb. Vrhovna kontrola priseljevanja je v rokah posebne oblasti v Zedinjenih državah, ki tera izvršuje štetje v dohodnih prihodkih. Torej z vizumom konzulata še ni zagotovljen prepust v Zedinjene države, ne države, morajo vpoštevati, da je dovoljeno število naseljenecov samo. Četrtina števila oseb, katere so bile pred uveljavitvijo novega zakona p.puščene iz naše kraljevine.

Vse osebe, ki bi prišle v kako prioblašeno Zedinjenih držav brez določenega števila, bo brezpogonjo zavrnjena, in si oer na lastne stroške.

Vse te nove določbe so samo popolnoma prejšnjih predpisov, ki so v veljavi dve leti.

KDOR HOČE DOBER PROMET, PODPIŠE DRŽAVNO POSOJILLO.

ALI ŽELITE DOBRO IN VARNO NALOŽITI SVOJE PRIHRANKE? PODPIŠUJTE DRŽAVNO POSOJILLO.

ZAVARUJTE SE PRED SLABO VALUTO! PODPIŠITE DRŽAVNO POSOJILLO!

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb, Wien, Opatija, Zadar, New-York, Frank Sakser, State Bank. Poslovne zveze z vsemi večjimi mesti v tu- in inozemstvu.

Obvestilo.

Imam v zalogi vse sokolske potrebščine: kroje za člane in članice, telovadne obleke, čevlje, ovrtnike, gumbe itd. Ceniki na razpolago. Zdravo! 1158 30-20 Peter Capuder, Ljubljana, Vidovdanska c. 2, dobavitelj Jug. Sokol. Saveza.

English lessons.

Angleški podučuje HILDA KOSLER, preiskovana učiteljica, Celovška cesta 70 (Cekinov grad). 1571

Pravne in rabljene vreče (diakova)

v vsaki množini po najnižji ceni pri FR. SIRC, Kranj. Kupuje suhe gobe, fižol, brinjevo olje. Telefon int. št. 9, Kranj.

Velika izbira otroških vozil, kov, dvokoles in šivalnih strojev poceni. F. Batjcl, Ljubljana, Stari trg št. 28. Sprejme se v polno popravilo za emajliranje z ognjem in ponikanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji. Mehanična delavnica, Karlovska cesta 4. 1112 11-10

Stavbinska parcela

na vogalu Realjeve ceste in Komenskoga ulice, nasproti šoli vadišnice, s poslopjem zdaj št. 20 se dá s 1. januarjem 1922 v najem, event. se tudi proda. Pravna za obrt, trgovino, za skladišče, kjer se tudi lahko lastnik udeleži kot družbenik. Adolf Hauptmann, lastnik, Sv. Petra cesta št. 39. 1527 3-2

Naročite se na „Pota in cilji“.

Zbirka poljudno-znanstvenih spisov. I.-II. zvezek: A. Melik, Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev. I. del, res. 21 K, II. del, res. 42 K. Za oba zvezka po pošti K 540 več. III.-IV. zvezek: Dr. Fr. Weber, Uvod v filozofijo. 72 K, pošta 8 K več. V. zvezek: A. Melik, Zemljepis kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Meh. res., 60 K, pošta 8 K več. Broš. navadni papir 42 K, po pošti 2 K več. Naročila sprejema Iskovna zadruga v Ljubljani, Sodna ulica 6.

Fižol, suhe gobe in laneno seme

kupuje in plača najvišje dnevne cene Kmet & Komp. Ljubljana, Gosposvetska cesta 8. Telefon interarb. 319. Stalna zloga moke vseh vrst, koruze, ovsa, brinja in vseh drugih deželnih pridelkov. Zahtevajte ponudbo!

Kmetovalci, pozor!

Velike uspehe dosežete pri prasičih, govedih itd., ako primešate krmi reditni prašek REDIN, lekarnarja Piccolija v Ljubljani. 637 25-18A

„Diamalt“

Pozor pekli! „Diamalt“-tovarnice Hauser & Sobotha Beč-Stadlau se dobiva zopet v predvojni kakovosti pri glavnem zastopništvu za Jugoslavijo Edvardu Dužanec v Zagrebu. — Skladišče: Strossmayerova ulica 10. 1381 15-

Največja izbira finih čeških nogavic in pletenin.

C. J. HAMANN Mestni trg 8.

Inženirji, stavbeni tehnik in risarji se iščejo.

Ponudbe s navedbo plačilnih zahtevkov na naslov: Stavbena družba d. d., Ljubljana, Levstikova ulica št. 19.

Jančigaj & Gagel

specijalna trgovina raznovrstnega bombaža, športnih čepic, čevljev in gamaš. Na veliko in malo. LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 8

Na prodaj nova hiša s pohištvo

moderni živinski in svinjski hlevi, kozole 6 glav govedi, 20 svinj, inventar, lastni vodovod, 36 orlov njiv, travnikov in gozdov, 3 kilometre oddaljeno c. železniške postaje na progi Zidani most-Zagreb. Več se izv. pri A. Ivanetiču, Maribor, Prečna ulica 6. 1551 8-3

Več kolporterjev upravništvo „Jutra“, Sodna ul. 6

Kdor hoče imeti res s pristnim blagom prepletkano hišo, pohištvo in lakiranje raznih „koles“ v peči, naj se obrne na trdiko

Tone Malgaj, Liubliana, Kolodvorska ulica 6.

stavbni in pohištveni pleskar in ličar

Gramofone, plošče, godbene avtomate, igle, peresa, posamezne deli

edino pri trdki A. RASBERGER Ljubljana, Sodna ulica 5. Mehanična delavnica za vsa popravila in drugo precizno mehaniko

Vila na Glincah št. 1

ob Tržaški cesti, enodružinska, s velikim vrtom, se proda. Več se izv. istotam pri lastniku Tribuču. 1546 8-3

Kleparske pomočnike

sprejme takoj 1565 2-1 kleparstvo K. Bocak, Tržič.

Austro-Daimler in Puchwerke d. d.

Zastopstvo:

Rudolf Hille, Ljubljana, Gledališka ulica št. 2.

Osebnih in luksuznih avtomobilov, Daimler: 25 P. S., 35 P. S., 6 cilind. 60 P. S. Puchwerke: 20 P. S. tipe XII., 14/38 P. S. tipe VIII. Motorji za ladje, poljske železnice, motorna orala, agregati i. t. d. 1552 8-2

Najnižje cene! Najnižje cene!

VULKAN tvornica gumijevih izdelkov v Kranju

izdeluje prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Zahtevajte cenike!

Svetovno priznana kvaliteta.

izdeluje prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Zahtevajte cenike!

Svetovno priznana kvaliteta.

izdeluje prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Zahtevajte cenike!

Svetovno priznana kvaliteta.

izdeluje prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Zahtevajte cenike!

Svetovno priznana kvaliteta.

izdeluje prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Zahtevajte cenike!

Svetovno priznana kvaliteta.

izdeluje prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Zahtevajte cenike!

Svetovno priznana kvaliteta.

izdeluje prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Zahtevajte cenike!

Svetovno priznana kvaliteta.

izdeluje prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Zahtevajte cenike!

Svetovno priznana kvaliteta.

izdeluje prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Zahtevajte cenike!

Svetovno priznana kvaliteta.

izdeluje prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Zahtevajte cenike!

Svetovno priznana kvaliteta.

izdeluje prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Zahtevajte cenike!

Svetovno priznana kvaliteta.

izdeluje prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Zahtevajte cenike!

Svetovno priznana kvaliteta.

izdeluje prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Zahtevajte cenike!

Svetovno priznana kvaliteta.

izdeluje prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Zahtevajte cenike!

Svetovno priznana kvaliteta.

izdeluje prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Zahtevajte cenike!

Svetovno priznana kvaliteta.

izdeluje prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Zahtevajte cenike!

Svetovno priznana kvaliteta.

izdeluje prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Zahtevajte cenike!

Svetovno priznana kvaliteta.

izdeluje prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Zahtevajte cenike!

Svetovno priznana kvaliteta.

izdeluje prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Zahtevajte cenike!

Svetovno priznana kvaliteta.

izdeluje prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Zahtevajte cenike!

Svetovno priznana kvaliteta.

izdeluje prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Zahtevajte cenike!

Svetovno priznana kvaliteta.

izdeluje prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Zahtevajte cenike!

Svetovno priznana kvaliteta.

izdeluje prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Zahtevajte cenike!

Svetovno priznana kvaliteta.

izdeluje prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Zahtevajte cenike!

Svetovno priznana kvaliteta.

izdeluje prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Zahtevajte cenike!

Svetovno priznana kvaliteta.

izdeluje prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Zahtevajte cenike!

Svetovno priznana kvaliteta.

izdeluje prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Zahtevajte cenike!

Svetovno priznana kvaliteta.

izdeluje prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Zahtevajte cenike!

Svetovno priznana kvaliteta.

izdeluje prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Zahtevajte cenike!

Svetovno priznana kvaliteta.

izdeluje prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Zahtevajte cenike!

Svetovno priznana kvaliteta.

izdeluje prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Zahtevajte cenike!

Svetovno priznana kvaliteta.

izdeluje prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Zahtevajte cenike!

Svetovno priznana kvaliteta.

izdeluje prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Zahtevajte cenike!

Svetovno priznana kvaliteta.

izdeluje prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!